

OBRAZLOŽENJE
Prijedloga odluke o Stipendiji Grada Zagreba
za učenike i studente s invaliditetom

1. Pravni temelj za donošenje Odluke

Gradska skupština Grada Zagreba, sukladno članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 11/21-pročišćeni tekst), donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

2. Ocjena stanja, osnovna pitanja koja treba urediti i svrha koja se želi postići uređivanjem odnosa na predloženi način

Pružanje financijske podrške učenicima i studentima čini važnu dimenziju u ostvarivanju prava na obrazovanje. Programi stipendiranja s jedne strane teže nagrađivanju dosadašnjih učeničkih zalaganja i postignuća te razvoju njihovih talenata, ali jednako važno, teže smanjivanju postojećih nejednakosti u pristupu različitim društvenih skupina pravu na obrazovanje. Iz tih razloga, posebno je važno da se prilikom osmišljavanja programa stipendiranja uzmu u obzir specifične potrebe i interesi skupina koje se nastoji podupirati te da se kriteriji stipendiranja podešavaju u skladu s promjenama u lokalnoj zajednici kao i promjenama u području odgoja i obrazovanja. S ovim ciljem pristupilo se izmjenama odluka o stipendiranju učenika i studenata u Gradu Zagrebu.

U protekloj školskoj godini su stipendijski programi, njih 7 koje Grad provodi, obuhvatili 921 učenika i studenata, a ukupni godišnji trošak svih stipendija iznosi približno 38.000.000 kuna. Tako široko postavljeni sustav stipendiranja s godinama je, međutim, iskazao brojne neujednačenosti i nedovoljnu efikasnost u postizanju željenih ciljeva. Od 921 dodijeljenih stipendija, 478 stipendija je bilo dodijeljeno u programu stipendija za izvrsnost. Nadalje, iznosi učeničkih stipendija su varirali od 1.000 kuna za učenike prvih razreda strukovnih škola do 3.104 kune za učenike u programu stipendija za izvrsnost. Studentske stipendije za izvrsnost iznosile su 4.268 kuna i bile su veće od studentskih stipendija u programima za studente pripadnike romske nacionalne manjine, studente s invaliditetom i studente nižeg socioekonomskog statusa. Niti stipendijski program za deficitarna zanimanja ne može se ocijeniti učinkovitim, što se najbolje ogleda u stipendijskom programu za medicinske sestre i tehničare za kojeg u protekloj godini nije bilo interesenata. Uz to, uvjeti za pristup natječajima za stipendije nisu bili ujednačeni.

Uzevši sve ovo u obzir, temeljni cilj izmjena programa stipendiranja Grada Zagreba je jačanje socijalne dimenzije stipendiranja, odnosno udjela stipendija koje se dodjeljuju ranjivim skupinama i deficitarnim zanimanjima u odnosu na stipendije za izvrsnost. Osim toga, cilj je i povećati broj novih stipendista, kao i ukupni broj korisnika stipendija. Nadalje, posebna je pažnja usmjerena motiviranju učenika i budućih studenata za odabir deficitarnih zanimanja, na obostrani interes Grada i korisnika stipendije, a s ciljem umanjivanja jaza između obrazovnih kvota i potreba tržišta rada. Posebno, predloženom izmjenom uvodi se, uz stipendiranje učenika strukovnih škola, i stipendiranje studenata za ona deficitarna zanimanja za koja je potrebno visokoškolsko obrazovanje. Na kraju, cilj je predloženih izmjena ujednačiti kriterije za dobivanje stipendija, kao i iznos stipendiranja. Prema ovom prijedlogu, status učenika je jedinstven kroz sve programe stipendiranja, i određen je visinom stipendije od 2.700 kn neto mjesečno. Analogno tome, status studenata je jedinstven kroz sve programe stipendiranja, i iznosi 3.800 kn neto mjesečno.

3. Ocjena sredstava potrebnih za provođenje Prijedloga ove odluke

Za provođenje ove odluke sredstva su osigurana u Proračunu Grada Zagreba za 2021. i planirana u Projekciji proračuna Grada Zagreba za 2022. i 2023. godinu

4. Obrazloženje odredaba Prijedloga odluke

Člankom 1. utvrđuju se uvjeti, postupak i kriteriji za dodjelu stipendije Grada Zagreba učenicima s invaliditetom srednjih škola, studentima s invaliditetom sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i integriranih studija, kratkih stručnih studija, preddiplomskih stručnih studija i specijalističkih diplomskih stručnih studija te prava i obveze korisnika stipendije.

Također se propisuje da se izrazi koji se koriste u ovoj odluci, a imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose jednako na muški i ženski rod.

Člankom 2. određen je naziv Stipendije: Stipendija Grada Zagreba za učenike i studente s invaliditetom.

Člankom 3. utvrđuje se da se sredstva za Stipendiju osiguravaju proračunu Grada Zagreba i određuje se koliki je neto iznos Stipendije.

Člankom 4. određuje se da gradonačelnik Grada Zagreba svake godine utvrđuje broj Stipendija za dodjelu ovisno o sredstvima osiguranim u proračunu Grada Zagreba.

Nadalje, utvrđuje se da se ukupan broj Stipendija za studente raspoređuje na znanstveno-istraživačke i umjetničke studije razmjerno njihovoj zastupljenosti u Sveučilištu u Zagrebu po njihovoj ukupnoj upisnoj kvoti s time da se udio studenata umjetničkih studija množi brojem dva.

Propisuje se da se od predviđenog broja Stipendija za studente, četvrtina Stipendija dodjeljuje studentima koji su prvi puta upisali prvu godinu preddiplomskog ili integriranog studija, te preddiplomskih i kratkih stručnih studija.

Člankom 5. taksativno se nabrajaju uvjeti koje moraju ispuniti učenici i studenti kako bi imali pravo sudjelovati na natječaju za dodjelu Stipendija.

Člankom 6. utvrđuje se da se Stipendija dodjeljuje na temelju provedenog natječaja koji je usklađen sa ovom odlukom, propisuje se tko ga provodi, da Povjerenstvo koje provodi natječaj za dodjelu Stipendije imenuje Gradonačelnik te se propisuje sastav Povjerenstva za dodjelu Stipendije.

Člankom 7. utvrđuje se da stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja nadležno gradsko upravno tijelo.

Člankom 8. utvrđuje se tko raspisuje natječaj te se navodi da se natječaj objavljuje svake godine najkasnije do kraja studenog, a da ga se objavljuje na web-stranici Grada Zagreba.

Člankom 9. taksativno se propisuje što natječaj mora sadržavati.

Člankom 10. propisuju se kriteriji za utvrđivanje liste kandidata za dodjelu Stipendije te se utvrđuje da se isti izražavaju bodovima.

Člankom 11. propisuje se na koji se način invaliditet i težina oštećenja dokazuje i boduje.

Člankom 12. razrađeno je na koji se način učenicima prvih i viših razreda boduje uspjeh u školovanju.

Člankom 13. utvrđuje se način bodovanja postignutih i priznatih izvannastavnih i izvanškolskih rezultata učenika u jednom području znanosti, umjetnosti ili sporta ostvarenih u prethodne dvije školske godine.

Člankom 14. razrađeno je na koji se način boduje uspjeh u školovanju studentima prve i studentima ostalih godina.

Člankom 15. propisuje se način vrednovanja izvannastavnih postignuća studenata prve godine te se utvrđuje način bodovanja izvannastavnih postignuća studenata ostalih godina.

Utvrdjuje se da student dobiva 1 bod ako je za vrijeme studija za koji podnosi molbu redoviti student još jednog studija te da se na temelju stavaka 2. i 3. ovog članka studentu može dodijeliti najviše 2 boda.

Člankom 16. utvrđuje se način bodovanja socio-ekonomskog statusa učenika i studenata te se navodi što se smatra prihodima i kućanstvom.

Člankom 17. utvrđuje se na koji način Povjerenstvo rangira kandidate za dodjelu Stipendije za učenike te se navodi da Povjerenstvo utvrđuje prijedloge rang-lista kandidata za dodjelu Stipendije za učenike.

Člankom 18. utvrđuje se na koji način Povjerenstvo rangira kandidate za dodjelu Stipendije za studente.

Člankom 19. utvrđuje se da Povjerenstvo rangira kandidate za dodjelu Stipendije na temelju ostvarenih bodova, da Povjerenstvo utvrđuje prijedloge triju odvojenih lista kandidata za dodjelu Stipendije i to: rang liste za učenike, rang liste za studente prve godine i rang liste za studente ostalih godina.

Utvrđuje se da ako dva ili više kandidata, kao zadnji na prijedlogu pojedine rang liste kandidata ostvare jednak broj bodova, da će Gradonačelnik na prijedlog Povjerenstva povećati broj Stipendija.

Nadalje, utvrđuje se koliko kandidata može ostvariti Stipendiju iz jednog kućanstva te se navodi da kandidati za dodjelu Stipendije ne mogu ostvariti Stipendiju za već stečenu razinu obrazovanja.

Člankom 20. propisuje se mjesto objavljivanja prijedloga rang lista s popisom kandidata čije su prijave potpune, pravovremene i ispunjavaju uvjete natječaja, ali nisu ostvarili dovoljan broj bodova za uvrštavanje na rang listu i utvrđuje se rok njihov objavljivanja.

Nadalje, utvrđuje se da se na web-stranici Grada Zagreba objavljuje i popis podnositelja čije su prijave nepotpune, nepravovremene ili ne ispunjavaju uvjete natječaja te da u roku od 8 dana od dana objavljivanja prijedloga rang lista i popisa iz stavka 1. i 2. ovog članka svaki kandidat može podnijeti pisani prigovor Gradonačelniku putem nadležnog gradskog upravnog tijela.

Navodi se da ako usvajanjem prigovora kandidat ostvari jednak ili veći broj bodova od zadnjeg kandidata na prijedlogu rang liste, da će Gradonačelnik povećati broj Stipendija.

Također se utvrđuje da Gradonačelnik o prigovoru odlučuje zaključkom, a da je zaključak o prigovoru konačan.

Člankom 21. propisuju se tko utvrđuje konačne liste za dodjelu Stipendije te tko sklapa ugovor o korištenju Stipendije i što on sadrži.

Člankom 22. utvrđuje se vremensko razdoblje za koje se dodjeljuje Stipendija za tekuću školsku ili akademsku godinu te se navodi da korisnik Stipendije ne može istodobno biti korisnik neke druge novčane stipendije financirane javnim sredstvima

Člankom 23. utvrđuje se da se Stipendija isplaćuje mjesečno za prethodni mjesec na račun korisnika Stipendije.

Člankom 24. utvrđuje se da su korisnici Stipendije nakon završetka školovanja obvezni zaposliti se i raditi na području Grada Zagreba najmanje onoliko vremena koliko su primali Stipendiju, a da korisnik Stipendije, uz suglasnost davatelja Stipendije, može prihvatiti i zaposlenje na području Republike Hrvatske, čime se oslobađa obveze iz stavka 1. ovog članka.

Nadalje, utvrđuje se da ta obaveza prestaje ako je korisnik Stipendije prijavljen u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje duže od šest mjeseci.

Člankom 25. utvrđuje se i takstativno nabraja kada je korisnik Stipendije dužan vratiti primljeni iznos Stipendije.

Člankom 26. utvrđuje se da korisnici Stipendije koji su Stipendiju ostvarili sukladno Odluci o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente s invaliditetom (Službeni glasnik Grada Zagreba 19/17 i 18/19) nastavljaju koristiti Stipendiju sukladno odredbama te odluke.

Člankom 27. utvrđuje se da stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente s invaliditetom (Službeni glasnik Grada Zagreba 19/17 i 18/19).

Člankom 28. prijedloga odluke predlaže se stupanje na snagu ove odluke prvoga dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Zagreba, sukladno članku 120. stavku 3. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/09, 6/13, 7/14, 24/16 - ispr., 2/17, 9/17 - pročišćeni tekst, 13/18, 20/18 - ispr., 2/19, 8/21, 11/21 - pročišćeni tekst i 17/21-ispr.), kojim je propisano da se iznimno, odlukom i drugim općim aktom može iz osobito opravdanih razloga odrediti da stupaju na snagu prvog dana od dana objave.

Predloženo je da se u smislu članka 106. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba, po hitnom postupku donese Odluka o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente s invaliditetom.

Donošenje Odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente s invaliditetom predlaže se po hitnom postupku kako bi u propisanom roku započeo postupak dodjele Stipendije Grada Zagreba za učenike i studente s invaliditetom.